

Sølvkarusse/guldfisk (*Carassius auratus*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Carassius auratus*

Synonymer: *Carassius burger*, *Carassius caeruleus*, *Carassius discolor*, *Carassius encobia*, *Carassius grandoculis*, *Carassius pekinensis*, *Cyprinus auratus*, *Cyprinus chinensis*, *Cyprinus gibelioides*, *Cyprinus langsdorfii*, *Cyprinus mauritanus*, *Cyprinus maillardi*, *Cyprinus thoracatus*.

Kaldenavne: Sølvkarusse (den naturfarvede vildform) og guldfisk (den farvede kulturform).

Beskrivelse: Sølvkarussen er en mellemstor karpfisk, der kan blive ca. 60 cm lang og veje over 4 kg. Munden er lille og kan foldes ud til et kort rør. Der er ingen skægtråde. Rygfinnens basis er lang. Farven, kropsformen og finnernes længde er meget varierende, da der er fremavlet en lang række prydformer. De orangerøde guldfisk, der ofte ender i vores natur falder allerede efter en enkelt eller ganske få generationer tilbage til vildformen, som er sølvbrun.

Guldfisk, Foto: Henrik Carl

Sølvkarusse, Foto: Henrik Carl

Forvekslingsmuligheder

Sølvkassen forveksles meget ofte med den almindelige karusse (*Carassius carassius*). De to arter kan kendes fra hinanden på, at sølvkarussen har 25-31 skæl langs sidelinjen, mens karussen har 31-35. Desuden har sølvkarussen 35-38 gællegitterstave på forreste gællebue, mens karussen kun har 23-33. Fra skælkampen (*Cyprinus carpio*) kendes den lettest på de manglende skægtråde.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Sølvkarussen stammer fra Østasien (Rusland, Kina, Korea og Japan)¹. Med menneskets hjælp blev guldfisk (kulturformen) spredt på et meget tidligt tidspunkt, og arten findes nu etableret i det meste af verden. Til Europa kom den i begyndelsen af 1600-tallet, og den er nu etableret i mere end 20 europæiske lande². Sølvkarussen kom første gang til Danmark i 1737³. Især i de senere årtier har den etableret ynglebestande i hundredvis af vandhuller og søer herhjemme, og strejfer herfra ses undertiden i vandløb og sjældnere i brakvand⁴.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings- potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme- hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	2	2	1	1	8	10

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for sølvkarussen er vurderet til middel. Sølvkarussen er en hårdfør fisk, der trives på steder, hvor mange andre arter ikke kan leve, og den yngler mange steder i damme og småsøer og kan potentielt spredes herfra. Den største kilde til spredning er dog privatpersoners udsætninger af guldfisk fra akvarier og havedamme – noget som foregår alle steder i landet. Ophører udsætningerne, vil spredningen formentlig kun være meget begrænset.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi for sølvkarussen er vurderet til middel, for den udsættes i mange typer af ferskvandshabitater. Store tætheder af sølvkarusser ser man imidlertid oftest i småvande uden rovfisk og som regel på steder, der i forvejen er stærkt menneskepåvirkede – fx gadekær og parksøer.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til middel. Man ser kun tætte bestande i næringsrige småvande uden ret mange andre fisk (især rovfisk), men her er den nærmest altædende sølvkarusse ofte i stand til at nedgræsse dyreplankton og vandplanter. Dette gør den hjemmehørende karusse også, men da de to arter meget ofte findes sammen, må der være en stor konkurrence mellem de to arter⁴. Nogle steder er der rapporteret om genetisk forurening, da de to arter hybridiserer, men det ser ikke ud til at være tilfældet i Danmark⁴.

Påvirkning af økosystemer: 2 (middel). Påvirkning af økosystemer er vurderet til middel. I småvande uden bestande af rovfisk, yngler sølvkarussen ofte med stor succes og danner tætte bestande, der ligesom mange andre arter af karpefisk kan påvirke vandkvaliteten negativt. Prædation på dyreplankton samt resuspension af sediment giver en øget algevækst og lavere sigtddybde.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for sølvkarussen er vurderet til lav, for den findes overvejende i damme og småsøer, hvor der ikke er økonomiske interesser, og der bruges ikke penge på hverken overvågning eller bekæmpelse.

Helbredseffekter: 1 (lav). Der er ingen kendte helbredseffekter for sølvkarussen.

Total score = 11

Kilder

¹ Kottelat, M. & Freyhof, J. 2007. Handbook of European Freshwater Fishes. Kottelat, Cornol, Switzerland and Freyhof, Berlin, Germany.

² Szezerbowski, J.A. 2001. *Carassius auratus* (Linnaeus, 1758). In: Banarescu, P.M. & Paepke, H.-J. (eds.). The Freshwater Fishes of Europe. Cyprinidae 2, part III: *Carassius* to *Cyprinus*. Gasterosteidae. AULA-Verlag.

³ Tybjerg, H. 2006. Guldfiskens tidlige historie I Norden. Svenska Linnésällskapets Årskrifter 2006.

⁴ Carl, H. 2012. Sølvkarusse/Guldfisk. S. 147-158 i: Carl, H. & Møller, P.R. (red.). Atlas over danske ferskvandsfisk. Statens Naturhistoriske Museum.